

УДК 780.646.1: 78.03

DOI <https://doi.org/10.34142/27091805.2024.5.01.06>

© Хань Тао

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Харків, Україна

email: hantao695@gmail.com<https://orcid.org/0000-0002-0482-0407>

ЕВОЛЮЦІЯ ДУХОВИХ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті здійснено аналіз еволюції розвитку духових музичних інструментів у контексті історії світового музичного мистецтва на основі методів хронологічного дослідження, принципів історизму, об'єктивності, соціального підходу. Висвітлено різновиди духових музичних інструментів, конкретизовано їх класифікацію. Результати дослідження показали, що питання еволюції духових музичних інструментів потребує вивчення та актуалізації. На основі аналізу теоретико-історичних та мистецтвознавчих літературних джерел визначено, що духові музичні інструменти (зокрема труба) пройшли складний шлях еволюції від натуральних різновидів до сучасного виду хроматичного інструменту, що забезпечує виконавцям виступи як сольо, так і у складі оркестру. Труба, як один із різновидів (амбушюрних) духових музичних інструментів, пройшла складний шлях еволюції від натуральних різновидів (дерев'яні, металеві моделі) до сучасного виду хроматичного інструменту, що забезпечує виконавцям виступи як солістів, учасників різних складів ансамблів, а також різних видів та складів оркестрів (симфонічний, камерний, народний, духовий, естрадний). Конкретизовано роль духових інструментів у розвитку та становленні інструментальної музики від епохи палеоліту до наших днів. За допомогою порівняльно-зіставного аналізу та органологічного методів розкрито різновиди труб, як духових музичних інструментів. Розглянуто їх класифікацію. Таким чином, духові музичні інструменти пройшли складний шлях еволюції від натуральних різновидів (дерев'яні, металеві моделі) до сучасного виду хроматичного інструменту. Проблема еволюції музичних духових інструментів у контексті історії світового музичного мистецтва вимагає подальшого наукового пошуку. Становить інтерес питання подальшого дослідження щодо виконавства на музичних духових інструментах в епоху бароко.

Ключові слова: духові інструменти, музичні інструменти, виконавство, труба, розвиток мистецтва, перспективи.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

У панорамі багатоманітності духовного музичного інструментарію, труба відрізняється своєю різноманітністю конструктивних форм. Різновиди труби успішно використовуються у сфері народного та сучасного ансамблево-оркестрового аматорського та професійного виконавства. Наймовірні специфічні темброво-кolorистичні та динамічні особливості звучання труби неможливо замінити яким-небудь іншим музичним інструментом. Еволюційний шлях труби як музичного ін-

струменту охоплює значний період. Виходячи з цього визначається актуальність даного дослідження.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженням розвитку духових інструментів, зокрема труби, займалися В. Апатський (1999), І. Гишко (2010), В. Слупський (2018), Ю. Тарарак (2019) та інші. Проблеми виконавства на духовних інструментах знайшли вирішення в працях М. Денисенко (2008), І. Гишка (2010), В. Слупського (2018). Водночас питання методико-практичних особливостей гри на духовних інструментах стали предметом дослідження

Р. Вовк (2012). У цілому значення духового мистецтва та виконавства у вітчизняній регіоналістиці розглядали П. Круль (2001), С. Цюлюпа (2011).

Формулювання цілей та завдань статті. Метою даної статті є аналіз еволюції труби в контексті історії світового музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Історія труби, як відзначає відомий органолог К. Закс (1968), починається з різних різновидів, включаючи труби-раковини епохи палеоліту. Відповідно, з цього періоду і слід говорити про зародження виконавського мистецтва гри на трубі. Труба, наприклад, однаково успішно використовується в симфонічному, народному, духовному, естрадному оркестрах. В цих складах трубі до ручають різні функції: соло, контрапункт, супровід.

Для того, щоб з'ясувати питання зародження, розвитку та подальшої еволюції та модифікації того чи іншого музичного інструменту, необхідно звернутися до питань історії. Перш за все, на нашу думку, слід з'ясувати ті органологічні аспекти, які дозволяють провести об'єктивні дослідження цього процесу (Тарарак, 2019). Виходячи із заявленої теми дослідження, ми провели історико-мистецтвознавчий аналіз процесу еволюції труби.

Вивчення широкого кола музичних інструментів дозволяє зробити висновок про те, що з усього їх різноманіття духові та ударні музичні інструменти належать до числа старовинних. Наприклад, підтверджено існування в далекі епохи музичних духовних інструментів, виявлених ученими археологами під час розкопок земельного масиву, що відноситься до стародавнього періоду епохи палеоліту. Знайдені прообрази сучасних духових та ударних музичних інструментів, серед яких різні види свистуль і дудки з раковин, кісток, зубів і рогів тварин, пустотілих стволів рослин. Незвичайним є той факт, що серед музичного інструментарію первісного суспільства вже чітко проглядалися три основні різновиди духових інструментів, які відрізнялися за принципом звукоутворення:

- 1) флейтові;
- 2) язичкові;
- 3) мундштучні музичні інструменти.

Вивчаючи панораму історії народжен-

ня, розвитку ранніх музичних духових і ударних інструментів, відомий німецький вчений органолог Курт Закс (1968) висловив думку про наступну послідовність виникнення основних видів духових інструментів:

1) епоха палеоліту (приблизно 80000-13000 років тому) – коли з'явилися такі ранні духовні інструменти, як флейта, труба-раковина;

2) епоха неоліту (приблизно 5000–2000 років до н.е.) – коли до цих ранніх духових інструментів додалися ще, поперечна флейта, поперечна труба, дудки з одинарним язичком, з двійним язичком, металева труба.

Відповідно до хронології, можна відзначити, що в період початку бронзового століття (3600 років до н.е.) музикантами використовувалися такі різноманітні труби, як «Труба-раковина», «Єгипетська труба», «Шофар». Наприклад, Єгипетські труби (1500 років до н.е.) використовувалися під час царства Тутанхамона, коли серед різноманітності музичного мистецтва з'явилася військова музика, що виникла у зв'язку з організацією військових оркестрів при регулярних військових формуваннях. У них, поряд з ударними інструментами, використовувалася пряма труба, що з'явилася ще в доісторичну епоху і отримала поширення у всьому середземноморському районі (Єгипет, Ассирія, Палестина, Греція, Рим). За даними, що збереглися (археологічним, графічним, літературним), вона мала бронзовий конічний ствол, невеликий раструб і мундштук із рога або кістки. Звучання її, по свідоству Плутарха, нагадувало крик осла.

Шофар (шойфер) – це стародавній духовий інструмент. Він представляв собою бараний або коровий ріг, полий всередині; вузький кінчик, зрізаний та обточений, слугував мундштуком. Звучання цього інструменту було гучним і різким. Шофар навіть згадується в Біблії під назвою «ієрихонська труба». В кінці 2-го тисячоліття до нашої ери місто Ієрихон було зруйновано єврейськими племенами. Згідно з біблійним переказом, стінки Ієрихона рухалися саме від звукових труб завойовників (ієрихонські труби).

В період утворення Риму (1000 - років до н.е. – 753 г. до н.е.) отримали поширення такі різновидності труб, як «Лур», «Корну», «Літуус». В середні віки не знали металевих рогів. Остан-

ні вигадувалися в більш ранні епохи і завжди імітували форму природного рога. Такі інструменти виявлені в розкопках бронзового століття – західнобалтійські лури, що мали своїм прообразом клик мамонта і, очевидно, лише у через зникнення мамонтової кістки виготовлялися з металу (бронзи). Лурам надавалась вигнута форма у вигляді літери J или S - образна форма, на раструбі – декоративна тарілка; звук виймався за допомогою мундштука і нагадував тембр валторн. Уже ближче до нашої ери почався процес зміни форми горнів, раніше за всіх це торкнулася металевих рогів. Вони поступово перетворювалися з частково вигнутих у спірально вигнуті. Такі інструменти зустрічалися в Ассирії, Іспанії, Галлії, Німеччині, Скандинавії. Вершина розвитку даного типу – вузькомензурний корн етрусських і римських солдатів.

Більш давніми для Ассирії духовими інструментами були роги (на кшталт римського літууса), що виникли в на початку 1-го тисячоліття до н.е., а також коротка військова труба, подібна єгипетській.

Літуус – це духовий амбушюрний інструмент з циліндричним прямим стволом і вигнутим раструбом, що володіє високим різким звуком, який обумовлював характер римського музикування – пишність, помпезність і певне розширення групи шумових і духовних інструментів. З них нам відомі наступні металеві духові амбушюрні інструменти: «Туба», «Бузіне» або «Букціна», «С-образна труба». Видозмінення трубного сімейства призводять до народження тромбону. Таке перетворення було результатом тривалого процесу, головний поштовх якому був даний, очевидно, на початку XIII століття, коли і відбувається розділення труб на високі по теситурі (дискантові) і низькі (басові). Останні, в силу своєї довжини (досягали 2-3 метри) і пов'язані з нею незручності, стали набувати форму, подібну до сучасної форми труби. В документах XVI століття можна зустріти зображення вигнутих труб, спочатку зигзагоподібних, у вигляді латинської букви «S» (Круль, 2001).

У період XIV - XV століть виникають такі різновидності труб, як «Корнет фамільний», «Труба натуральна», «Труба мисливська». При дворах в цей період виникають інструменталь-

ні та вокальні капели. У придворних концертах брали участь жонглери і менестрелі – улюбленим духовим інструментом цього періоду був корнет. Корнет зайняв як би проміжне положення між сімейством горнів і флейтово-гобойних духових інструментів.

Поряд з хроматичними духовими інструментами, в арміях держав середніх віків використовувалися так звані натуральні труби. На такому інструменті, як і на інших мідних духових подібних до простих конструкцій, можна було виконати порівняно невелику кількість звуків натурального обертового ряду, тому ці інструменти і носили назву «натуральних».

Розмір каналу ствола натурального інструменту був удвоє довше сучасного. Тому натуральна труба звучала октавою нижче і, відповідно, її звукоряд починався з великої октави:

Основні ноти натурального звукоряду звучали досить яскраво і цілком визначено, 7, 11 13, 14, 21, 23-й обертони – при грі на такій трубі звучали нестійко і мали тенденцію до підвищення або зниження точного строю.

Опанувати виконання всього діапазону натуральної труби одному виконавцю було не під силу. Тому музиканти спеціалізувалися на грі в певних регістрах і навіть на грі окремих звуків. При цьому можна звернутись до функцій корнета в порівнянні з природними рогами і трубами: де було можливе виконання не тільки сигналів, але і й мелодій. Тембр звучання корнета нагадував трубний тембр. При цьому виконавці на корнетах застосовували спеціальні мундштуки з більш глибокою або м'якою чашкою.

Еволюція форми природних горнів, що починається в середині століття, і збільшення розмірів набедрених рогів привели до згинання ствола інструмента. Виникли дещо зменшені поштові рога і коло образні свиті мисливські труби.

Зараз вже важко встановити, де саме вперше зародилися форми вигнутих труб. К. Закс (1968) висловлює припущення про те, що в їх створенні брали участь, в першу чергу, південно-німецькі та італійські майстри. Відомо, наприклад, що вже з XV і до XIX століття в Нюрнберзі працювали цілі династії, видатні в цій області спеціалісти: сім'я Гайнлейн (пер-

ший з відомих майстрів, що мав цю фамілію, – Себастьян Гайнлейн і Гаас. Нідерландець Гаїс Мемлінг у 1940 році зобразив на органі бенедиктинської церкви в Кастилії трубу в два рази вигнутим стволом.

У період кінця XVII – початку XVIII століть з'являються такі різновиди труб, як «Труба кулісна» або «Цуг-труба», «Труба англійська» і «Труба клапанна». В цю епоху до сучасної моделі труби все більше наближалася своєрідна різновидність труби – кулісна труба (нім. – Zugtrompete), що відрізняється від звичайного значно подовженого мундштук з мундштучною частиною. Гра на ній здійснювалася особливим чином: одна рука виконавця притискала мундштук до губ, а друга рухала інструмент по мундштучній гільзі, досягаючи довжини в двадцять п'ять сантиметрів. По суті це була перша спроба хроматизації мідного духового інструменту (Латко, 2018).

Хроматична шкала стала життєвою необхідністю для виконання музичних творів. До вирішення цієї проблеми підходили з різних сторін. Так виникли спроби оснащення труб клапанами.

Наприклад, віденський трубач Антон Вейдінгер (1767-1852) сконструював клапанну трубу (так з'явилися такі різновидності, як клапанний горн, клапанний корнет Штольца). Інструмент «клапанна труба» був запатентований у 1801 році. Клапанний механізм, який застосовувався в дерев'яних духових інструментах, був пристосований до натуральної труби наступним чином: на стволі висвердлювалися від чотирьох до шести отворів, які закривалися і відкривалися за допомогою клапанів з довгими важелями.

Аналогічними були спроби хроматизації труби протягом 2-ї половини XVIII століття. На жаль, клапанна труба потерпіла невдачу.

В цей же період майстри, виготовляючи мідні духові інструменти, намагаються хроматизувати трубу, застосовують різного роду насадки, подовжуючи канал інструменту. Вони допускали пониження основного строю від півтони до двох тонів, але спотворювали тембр і ускладнювали звуковидобування.

Інвенційна система остаточно визначила місце труби як оркестрового інструменту і діяла до винаходу вентиляційного механізму.

Вентиляційний механізм, який перетворив натуральну трубу на хроматичну, почав активно застосовуватися країнами Європи в 1850 році. Багато майстрів і музикантів створювали різні механізми, з яких у подальшому отримали практичне застосування тільки два – помпові (натискні) і крутячі (вентильні). Франція й Англія віддають перевагу помповим вентилям, Німеччина – другим (серед різновидів труби – флюгельгорн в В, корнет в Es, ріжок з вентилями, заплічна труба, труба з незалежною вентиляційною системою).

У період кінця XIX - початку XX століття майстри конструюють труби різних тональних ладів, таких як in D, в Es, в F. Зараз вони успішно застосовуються в багатьох оркестрах світу, значно полегшуючи гру у верхньому реєстрі за рахунок зменшення довжини каналу інструменту та діаметру трубки ствола. Мундштук такої труби має більш приємну чашку, що забезпечує достатньо точну інтонацію у верхньому реєстрі. Конструкція цих труб абсолютно ідентична конструкції сучасних труб у В і в С.

Іншим різновидом труби є альтова труба в F. Цей інструмент звучить на три з половиною тони нижче написаного. Він був виготовлений для того, щоб підсилити низькі звуки звичайної труби. В широку оркестрову практику цей інструмент так і не ввійшов.

Не отримала широкого поширення і така різновидність труби, як басова труба в С або в В, що звучить октавою нижче написаного. У виконавську практику вона була введена Р. Вагнером. Композитор прагнув потужним і яскравим тембром «підкріпити» в оркестрі групи труб. Крім Р. Штрауса, А. Шенберга (1874-1951), ні один з композиторів не мав бажання замінити звучання тромбона тембром басової труби (Закс, 1968).

Тенденція до більш широкого використання високого реєстру та перевага більшої яскравості та технічної віртуозності призвели до затвердження більш коротких моделей труб, і в XX столітті в якості стандарту були прийняті труби в С та В. Виготовляються такі інструменти з латуні або сплаву міді з цинком (так званий томпак або напівтомпак). Існують деякі конструкції труб з обертовими механізмами, але загальною нормою є інструмент з поршне-вими вентилями.

Висновки. Отже, підсумовуючи результати статті на основі проведеного теоретико-історичного та мистецтвознавчого підґрунтя, ми можемо зробити висновок про те, що труба є одним із найдавніших музичних духових амбушюрних музичних інструментів. Як музичний інструмент труба пройшла складний шлях еволюції від натуральних різновидів (дерев'яні, металеві моделі) до сучасного виду хроматичного інструменту, що забезпечує ви-

конавцям виступи як солістів, учасників різних складів ансамблів, а також різних видів та складів оркестрів (симфонічний, камерний, народний, духовий, естрадний). Конкретизовано роль духових інструментів у розвитку та становленні інструментальної музики від епохи палеоліту і до нашого часу. За допомогою порівняльно-зіставного аналізу та органологічних методів розкрито різновиди труби. Розглянуто класифікацію натуральних труб.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Апатський, В. (1999). Віхи історії духового виконавства в Україні. *Науковий вісник НМАУ. Музичне виконавство*, (1), 9–24.
- Богданов, В.О. (2006). Навчання і виконавство на духових інструментах в Братствах, Глухівській музичній школі і Харківському колегіумі в період розвитку музичної грамотності і освіти в Україні в першій половині XV-XVIII століттях. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство*. Харків, № 12, 3-13. <https://www.irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000092423>
- Вовк, Р., Кочерженко, О., & Гудима, М. (2012). Інструментознавство. *Оркестрові духові та ударні інструменти* (В. Апанасенко, Ред.). ДКС Центр.
- Гишка, І. (2010). *Звукоутворення як важлива складова технічної досконалості трубача* (історія, теорія, методика, практика). АСВ.
- Гишка, І., & Горман, О. (2013). *Теорія і методика постановки виконавського апарату трубача*. АСВ.
- Денисенко, М. (2008). Квінтети для духових українських інструментів кінця ХХ ст. та європейська ансамблева традиція. *Науковий вісник Націонал. муз. академії України ім. П. І. Чайковського. Проблеми методики та виконавства на духових інструментах*, 114–127.
- Круль, П. (2001). Доісторична спадщина національної музичної культури. *Музичне виконавство*, (18), 28–48.
- Латко, В. (2018). Історичні виміри виконавства на мідних духових інструментах: Педагогічний аспект. *Педагогічні науки: Реалії та перспективи*, (63), 99-105. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/23896>
- Ошуркевич, О. (1993). *Затрубили труби: З історії народних музичних інструментів*. Луцьк : Надстир'я, 24 с.
- Слупський, В. (2018). *Становлення та розвиток ансамблю мідних духових інструментів від витоків до кінця XVII століття* [Дис. ... канд. мистецтвознавства, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського]. <http://num.kharkiv.ua/share/dissert/Дисертація%20Слупського%20В.В.pdf>
- Тарарак, Ю. (2019). Історія виникнення та розвитку труби: Органологічний аспект. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Когнітивне музикознавство, (54), 123–137. <https://intermusic.kh.ua/vypusk54.pdf>
- Цюлюпа, С. (2011). Еволюція духового інструментально-оркестрового музичного мистецтва. *Нова педагогічна думка*, (4), 168–172.
- Sachs, C. (1968). *The history of musical instruments*. W.W. Norton & Company. https://archive.org/details/the_history_of_musical_instruments_curt_sachs/page/n3/mode/2up

REFERENCES

- Avramenko V. K. (1947). Ukrainski natsionalni tanky, muzyka i strii. Holivud [Ukrainian national tanks, music and formation. Hollywood], 80 s. [in Ukrainian].
- Bohdanov, V.O. (2006). Navchannya i vykonavstvo na dukhovnykh instrumentakh v Brat-stvakh, Hlukhivs'kiy muzychniy shkoli i Kharkivs'komu kolehiumi v period rozvytku muzychnoyi hramotnosti i osvity v Ukrayini v pershiy polovyni XV-XVIII stolittiyakh [Learning and performing on wind instruments in the Brotherhoods, the Glukhiv School of Music and the Kharkiv Collegium during the development of musical literacy and education in Ukraine in the first half of the XV-XVIII centuries]. Visnyk Kharkivs'koyi derzhavnoyi akademiyi dyzaynu i mystetstv. Mystetstvoznavstvo. Kharkiv, № 12, 3-13. <https://www.irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000092423> [in Ukrainian].
- Vasylenko K.Iu. (1996). Leksyka ukrainskoho narodno-stsenichnoho tantsiu [Vocabulary of Ukrainian folk and stage dance]. K.: Mystetstvo, 496 s. [in Ukrainian].
- Verkhovynets V. (1990). Teoriia ukrainskoho narodnoho tantsiu. [5-te vyd., dopovn.]. [Theory of Ukrainian folk dance]. Kyiv : Muzychna Ukraina, 151 s. [in Ukrainian].
- Humeniuk A. (1962). Ukrainski narodni tantsi [Ukrainian folk dance]. K.: Vydavnytstvo akademii nauk Ukrainiskoi RSR. 360 s. [in Ukrainian].
- Demkiv D. Ya. (2001). Chuperchuk – fenomen hutsulskoi khoreohrafi [Chuperchuk is a phenomenon of Hutsul choreography]. Kolomyia: Vik, 168 s. [in Ukrainian].
- Kiptilova N. (2014). Hopak yak odyn z fenomeniv ukrainskoho tantsiu [Hopak as one of the phenomena of Ukrainian dance]. Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia myst-vo. №14. S. 75-80 [in Ukrainian].
- Zaitsev Ye.V., Kolesnychenko Yu.V. (2007). Osnovy narodno-stsenichnoho tantsiu [Basics of folk dance]. Navch. posibnyk dlia vyshchykh navch. zakladiv kultury i mystetstv I-IV rivnia akredytatsii/Vyd. druhe, doopratsovane i dopovnene. Vinnytsia: NOVA KNYHA, 416 s. [in Ukrainian].
- Kryvokhyzha A. (2012). Rozdumy pro mystetstvo tantsiu [Reflections on the art of dance]. Zapysky baletmeistera. Kirovohrad: Tsentralno-ukrainske vydavnytstvo, 172 s. [in Ukrainian].
- Pidlypska A. M. (2015). Narodno-stsenichni tanets yak zasib vplyvu na natsionalnu svidomist ta samosvidomist. Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia mystetstvoznavstvo. Lviv,. № 17. S. 156-160 [in Ukrainian].
- Ostrovskaya, K. (2010). Ukrainskyi narodno-stsenichni tanets u systemi profesiinoyi osvity [Ukrainian folk-stage dance in the system of professional education]. Kultura Ukrainy [Culture of Ukraine], 30, 184-191 [in Ukrainian].
- Shkorinenko V. (2003). Narodnyi tanets u tradytsiinii i suchasni kulturi [Folk dance in traditional and modern culture of Ukraine]. Ukrainy: Avtoref. dys... kand. mystetstvoznav. : 17.00.01 / V. Shkorinenko Derzhavna akademiia kerivnykh kadrov kultury i mystetstv. K. 18 s. [in Ukrainian].
- Shatul'sky M. (1980). The Ukrainian Folk Dance. Toronto : Kobzar Publishing Co. Ltd, 210 p [in English].

Надійшла до редакції / Received: 11.04.2024
Рекомендовано до друку / Accepted: 03.06.2024

DOI <https://doi.org/10.34142/27091805.2024.5.01.06>

© *Han Tao*

Applicant of the third (educational and scientific) level of higher education, Department of Educational Studies and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Kharkiv, Ukraine
email: hantao695@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-0482-0407>

EVOLUTION OF WIND MUSICAL INSTRUMENTS IN THE CONTEXT OF THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF WORLD MUSICAL ART

Object. The article is to analyze the evolution of the development of wind musical instruments in the context of the history of world musical art.

Methods & methodology. The article used the methods of chronological research of the evolution of the development of wind musical instruments in the context of the history of world musical art based on the principles of historicism, objectivity, and a social approach.

The scientific novelty of the article lies in the definition of types of wind musical instruments, specification of the classification of natural wind pipes, etc.

Results. The study proved that the issue of the evolution of wind musical instruments needs to be updated. Based on the analysis of theoretical-historical and art history literature, it was determined that wind musical instruments (in particular, the trumpet) have undergone a complex evolution from natural varieties to a modern type of chromatic instrument, which provides performers with performances both solo and as part of an orchestra. The trumpet, as one of the varieties of wind musical instruments, has undergone a complex evolution from natural varieties (wooden, metal models) to a modern type of chromatic instrument, which provides performers with performances as soloists, members of various ensembles, and also of various types and orchestras (symphonic, chamber, folk, brass, pop). The role of wind instruments in the development and formation of instrumental music from the Paleolithic era to our time is specified. With the help of comparative and comparative analysis and organological methods, varieties of trumpets as wind musical instruments were revealed. Their classification is considered.

Conclusions. So, summarizing the results of the article on the basis of the conducted theoretical-historical and art history background, we can conclude that wind musical instruments have gone through a complex path of evolution from natural varieties (wooden, metal models) to the modern type of chromatic instrument. The problem of the evolution of musical wind instruments in the context of the history of world musical art requires further scientific research. The issue of further research regarding performance on musical wind instruments in the Baroque era is of interest.

Keywords: wind instruments, musical instruments, performance, trumpet, development of art, perspectives.